

Bruxelles, 12. svibnja 2021.
(OR. en)

8633/21

CT 63
ENFOPOL 177
COTER 61
JAI 519

NAPOMENA O TOČKI „I/A”

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Br. preth. dok.:	8036/1/21 REV 1
Predmet:	Nacrt zaključaka Vijeća o utjecaju pandemije bolesti COVID-19 na prijetnju koju predstavljaju terorizam i nasilni ekstremizam, uključujući utjecaj na tijela za borbu protiv terorizma i nasilnog ekstremizma te njihove aktivnosti – <i>odobrenje</i>

1. Tadašnje predstojeće portugalsko predsjedništvo 7.prosinca 2020. poslalo je upitnik o politikama za sprečavanje i suzbijanje radikalizacije u zatvorima (CM 5237/20) kako bi se procijenio učinak pandemije bolesti COVID-19 na prijetnju koja proizlazi iz terorizma i nasilnog ekstremizma, posebno na aktivnosti tijela za borbu protiv terorizma i nasilnog ekstremizma.

2. Priloženi nacrt zaključaka Vijeća pod naslovom „Utjecaj pandemije bolesti COVID-19 na prijetnju koju predstavljaju terorizam i nasilni ekstremizam, uključujući utjecaj na tijela za borbu protiv terorizma i nasilnog ekstremizma te njihove aktivnosti” temelji se na odgovorima država članica na upitnik, raspravama na sastancima Radne skupine za terorizam 6. siječnja i 28. travnja 2021., pisanim komentarima država članica, prezentacijama i procjenama država članica te INTCEN-a i Europol-a o toj temi, radu Komisije u pogledu utjecaja bolesti COVID-19 na rad na prevenciji¹ i radu koordinatora EU-a za borbu protiv terorizma².
3. Zaključke bi trebalo razmotriti i u kontekstu rasprave o politikama planirane za 8. lipnja 2021. na temu „COVID-19 i borba protiv kriminala: godinu dana poslije” i nacrt zaključaka Radne skupine za izvršavanje zakonodavstva o istoj temi.
4. Odbor stalnih predstavnika stoga se poziva da potvrdi Nacrt zaključaka Vijeća kako je naveden u Prilogu te da ga proslijedi Vijeću na odobrenje.

¹ „Sprečavanje radikalizacije tijekom pandemija” i „Strateške smjernice o koordiniranom pristupu EU-a sprečavanju radikalizacije za 2021. – prioriteti i ključne mjere”.

² „Terorizam u doba koronavirusa: razvoj terorističke prijetnje kao posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19” (7838/1/20 REV 1).

ZAKLJUČCI VIJEĆA

„Utjecaj pandemije bolesti COVID-19 na prijetnju koju predstavljaju terorizam i nasilni ekstremizam, uključujući utjecaj na tijela za borbu protiv terorizma i nasilnog ekstremizma te njihove aktivnosti”

Uvod

1. Vijeće Europske unije smatra da teroristička prijetnja državama članicama, iako i dalje visoka, zasad nije porasla uslijed pandemije bolesti COVID-19. Međutim, neke terorističke aktivnosti u većoj su se mjeri preselile na internet, a među nekim skupinama već se može uočiti povećana radikalizacija.
2. Vijeće prepoznaje da su se tijela za borbu protiv terorizma i nasilnog ekstremizma morala prilagoditi ograničenjima uzrokovanim pandemijom bolesti COVID-19 i sve se više oslanjati na (sigurne i učinkovite) internetske kapacitete.
3. Vijeće također procjenjuje da bi socioekonomske posljedice pandemije bolesti COVID-19 srednjoročno i dugoročno mogle imati negativan utjecaj u kontekstu terorističkih i nasilnih ekstremističkih prijetnji jer doprinose širenju plodnog tla za radikalizaciju u različitim dijelovima ideološkog spektra.
4. Vijeće je stoga predano osiguravanju toga da tijela za borbu protiv terorizma i nasilnog ekstremizma u državama članicama na raspolaganju imaju odgovarajuća sredstva i alate s pomoću kojih mogu kontinuirano i učinkovito odgovarati na evoluirajuće terorističke i ekstremističke prijetnje.

Trenutačno stanje

5. Vijeće napominje da se utjecaj pandemije bolesti COVID-19 na tijela za borbu protiv terorizma i nasilnog ekstremizma razlikuje; sigurnosne obavještajne službe i većina tijela kaznenog progona suočili su se s ograničenjima u pogledu nekih svojih aktivnosti kao što su fizički sastanci ili operativni rad, dok druga nadležna tijela nisu imala takva iskustva.

6. Vijeće ističe da se uloga internetske dimenzije od početka pandemije povećala, ne samo zbog toga što se neke terorističke i ekstremističke prijetnje sve više i više sele iz fizičkog okružja na internet (npr. komunikacije, financiranje, propaganda, radikalizacija, regrutiranje itd.) i služe širim rasponom novih tehnologija i alata (kriptovalute, šifrirane aplikacije, decentralizirane internetske stranice generacije 3.0 itd.), nego i zbog toga što su tijela za borbu protiv terorizma i nasilnog ekstremizma obavljanje svojeg svakodnevnog posla (sve više) morala preseliti na internet.
7. Vijeće prepoznaje izazove koje je pandemija bolesti COVID-19 uzrokovala za svakodnevni rad tijela za borbu protiv terorizma i nasilnog ekstremizma, posebno kada se radi o povjerljivim informacijama, kao i potrebu za pronalaskom odgovarajuće ravnoteže između jamčenja operativnih kapaciteta i sigurnosti u kontekstu internetskih aktivnosti u vezi s borbom protiv terorizma i nasilnog ekstremizma, uz istodobno poštovanje pravila o postupanju s klasificiranim podacima.
8. Međutim, Vijeće ističe da se na internetu, iako su fizički sastanci i aktivnosti ključni za aktivnosti u vezi s borbom protiv terorizma i nasilnog ekstremizma, osobito kada se temelje na „odnosima povjerenja”, mogu postići zajednički naponi i uzajamna sinergija koji tijelima omogućuju uštedu vremena te financijskih i okolišnih resursa ako to dopuštaju zahtjevi u pogledu povjerljivosti i mrežna sigurnost.
9. Iako Vijeće prepoznaje da pandemija bolesti COVID-19 nije dovela do očiglednog porasta broja terorističkih napada, srednjoročno i dugoročno postoji vjerojatnost da bi pandemija i njezine socioekonomske posljedice mogle stvoriti izrazito plodno tlo za ekstremistički diskurs (raznoraznih ideologija). U tom pogledu potrebno je napomenuti da su ekstremističke skupine krajnje ljevice i krajnje desnice te islamske ekstremističke skupine već uključile COVID-19 u svoj diskurs. Daljnja razmatranja odnose se na neizvjesnost i tjeskobu nastale zbog pandemije, kao i na činjenicu da se na internetu provodi sve više vremena, što može povećati podložnost nasilnom ekstremističkom diskursu.

10. Vijeće uviđa da bi neke nasilne marginalne skupine koje negiraju koronavirus i skupine koje se protive vladinim mjerama za suzbijanje širenja bolesti COVID-19, koje su privukle ekstremiste iz različitih ideoloških pozadina, s vremenom mogle postati sigurnosne prijetnje zbog njihova potencijala za počinjenje nasilnih djela te da će stoga, ovisno o tome kako se te skupine budu razvijale, možda biti potrebni dodatni naponi za njihovo suzbijanje.

Potreba za djelovanjem

11. S obzirom na situaciju Vijeće uvažava rad koji su države članice već ostvarile unutar vlastitih nacionalnih okvira i putem nadležnih tijela u pogledu stalne aktualizacije razumijevanja i procjene internetske dimenzije terorističkih i nasilnih ekstremističkih prijetnji te poziva države članice da kontinuirano doprinose razumijevanju i procjeni na dobrovoljnoj osnovi pružanjem informacija relevantnim tijelima EU-a. U tom kontekstu i u okviru svojih nadležnosti INTCEN i Europol trebali bi nastaviti detaljno procjenjivati učinak pandemije na terorističke operacije, kao i moguće pokušaje terorističkih organizacija i nasilnih ekstremističkih skupina da iskoriste trenutačnu krizu.
12. Vijeće POZIVA države članice da brzo provedu odredbe Uredbe o sprečavanju širenja terorističkih sadržaja na internetu³ te POZIVA Komisiju i jedinicu EU-a za prijavljivanje neprihvatljivog internetskog sadržaja da pružaju kontinuiranu potporu državama članicama svojim tehničkim i operativnim stručnim znanjem.
13. S obzirom na internetsku dimenziju terorističkih i nasilnih ekstremističkih prijetnji i drugih s njima povezanih pojava, kao što su polarizacija društva, dezinformacije i nasilni pokreti koji negiraju koronavirus te trenutačne tehnološke mogućnosti, poput onih povezanih s umjetnom inteligencijom, Vijeće ISTIČE da je utjecaj algoritama i njihova uloga u poticanju radikalizacije i nasilnog ekstremizma još jedan ključni element koji zaslužuje pozornost⁴.

³ [Umetnuti datum objave u SL-u.]

⁴ 12735/20: „The role of algorithmic amplification in promoting violent and extremist content and its dissemination on platforms and social media” (Uloga algoritamske amplifikacije u promicanju nasilnog i ekstremističkog sadržaja i njegova širenja na platformama i društvenim medijima, dokument koordinatora EU-a za borbu protiv terorizma iz prosinca 2020.).

14. Države članice i Komisija POTIČU se da nastave ulagati napore u sprečavanje svih vrsta nezakonite ekstremističke i terorističke propagande, poticanja nasilja te nezakonitog financiranja govora mržnje i nasilnog ekstremizma, ISTIČUĆI važan doprinos koji posrednici pružatelja internetskih usluga mogu dati u borbi protiv nezakonitog sadržaja i njegove amplifikacije, među ostalim u kontekstu Akta o digitalnim uslugama o kojem se trenutačno raspravlja.
15. Vijeće također napominje da bi se veća pozornost trebala posvetiti novim prijetnjama i sigurnosnim rizicima te mogućnostima koje proizlaze iz novih tehnologija. Ističe ulogu Inovacijskog centra EU-a kao opservatorija za nova tehnološka dostignuća i pokretača inovacija, među ostalim u kontekstu razvoja standardnih tehničkih rješenja za države članice u području unutarnje sigurnosti, u skladu s mandatima uključenih agencija.
16. Osobito, uzimajući u obzir ograničenja nametnuta pandemijom bolesti COVID-19 i procjenu da bi se određeni napori i sinergije mogli odvijati na internetu, neovisno o sigurnim komunikacijskim platformama i sustavima koje nadležna tijela već upotrebljavaju za suradnju među državama članicama i unutar njih, Vijeće PREPOZNAJE i ISTIČE iznimnu važnost daljnjeg razvoja sigurnih videokonferencijskih sustava kojima se omogućuje rasprava o klasificiranim podacima. Vijeće također POTVRĐUJE važnost daljnjeg razvoja sigurnih kanala za pisanu razmjenu klasificiranih podataka.
